Ч. 191 (14.088). Львів, неділя 21. липня 1935. Poczłowa opłata opłacono ryczałtem. Рік LVI.

ДІЛО

ВИХОДИТЬ ЩОДНЯ РАНО

РЕДАКЦІЯ І АДМІНІСТРАЦІЯ: Львів, Ринок ч. 10, II. пов.
Конто почт. щадн. 504-060. 143.322.
Адреса для телеграм: „Діло", Львів.
Головний Редактор приймає від 11—12 год. передполуднем.
Рукописів не звертається.

ПЕРЕДПЛАТА В КРАЮ:
Місячно 5·00 зол.
Чвертьрічно 15·00 „
Піврічно 30·00 „
Річно 60·00 „
ЗА ГРАНИЦЕЮ: В Америці 1 долар, Франції, Голяндії, Бельгії 20 фр. фр., Чехословаччині 30 ч. к. — в усіх прочих краях по 7·50 зол.

Телеф. Редакції: 29-41.
„ Друкарні: 29-26.
В СПРАВІ ОГОЛОШЕНЬ ЗВЕРТАТИСЯ ДО АДМІНІСТРАЦІЇ.
ЦІНА ОДНОГО ПРИМІРНИКА 20 сот.

Маніфестації проти фінансових декретів у Франції.

ПОВАЖНІШИХ ВИПАДКІВ НЕ БУЛО.

ПАРИЖ, 20. 7. ПАТ. Фінансові розпорядки уряду, що містяться в 30 декретах, переводять в життя з цілою консеквенцією на поодиноких відтинках. Передучора появився обіжник міністра фінансів, звернений до всіх державних кас, який вияснює, що 10 відс. обнижки всіх державних видатків відноситься до всіх видатків, платних по 17 липня 1935 р. Ця обнижка не відноситься до належностей платних до 17 липня т. зн. до платень, емеритур і т. д., яких не вибрали перед тим речинцем.

ДЕЛЕГАЦІЯ У ЛЯВАЛЯ.

ПАРИЖ, 20. 7. ПАТ. Опірне до дефляційної політики уряду становище професійних організацій, що гуртують державних службовиків і робітників всіх інституцій, до яких відноситься розпорядок про обнижку платень, є надалі предметом зацікавлення й уваги. Передучора була у прем. Лявaля делегація організацій державних службовиків, залізничників і т. зв. унітарного картелю, щоб запротестувати проти заборони уряду відбути нині маніфестації.

Прем. Ляваль піддержував супроти делегації становище уряду, що є проти маніфестації.

УРЯД ЗАБОРОНИВ МАНІФЕСТАЦІЇ.

ПАРИЖ, 20. 7. ПАТ. Уряд енергійно подбав про те, щоби не допустити до вчорашніх маніфестацій проти урядових декретів, що їх скликали професійні урядничі організації.

В 17 год. згромадили в околиці пл. Опери більші сили поліції і кінної ґвардії, які в 18 год. замкнули вулиці, що вели в напрямі Опери. В тій порі зачали збиратися маніфестанти, що поліцію і ґвардію зустрічали свистами і насмішливими окликами. Поліція арештувала багато осіб. В год. 18.30 на площі Опери було тільки кілька відділів ґвардії і поліції.

Републиканська кінна ґвардія кілька разів мусіла розганяти юрби маніфестантів поодиноких професійних організацій, які намагалися демонструвати перед кордонами поліції, що збороновала їм дорогу.

В год. 19-ій не було поважніших подій.

МАСОВІ ПРЕВЕНЦІЙНІ АРЕШТИ.

ПАРИЖ, 20. 7. ПАТ. Не зважаючи на заборону влади в околицях пл. Опери вже перед 18 год. зачали збиратися юрби маніфестантів. Поліція розганяла ті групи, які однак задержувалися в сусідних вулицях, викрикували оклики та співали інтернаціонал. Дуже багато осіб превенційно арештували.

ПАРИЖ, 20. 7. ПАТ. Вчорашні маніфестації проти фінансових декретів уряду, не зважаючи на гучні заповідання, справді не вдалися і не мали грізнішого характеру. Уряд додержав слова і не дозволив на маніфестації на пл. Опери. Маніфестанти обмежилися тільки до сутичок з кордонами ґвардії, яка замкнула всі виходи. В 20-ій годині привернули спокій. В часі маніфестації влада придержала кількасот осіб, але їх вилеґітимували й пустили на волю.

ПАРИЖ, 20. 7. ПАТ. Префектура поліції обчислює, що у вчорашніх маніфестаціях на пл. Опери взяло участь 10—12 тис. осіб. Арештували коло 1000 осіб, яких вчедовзі випустили.

ЛЯВАЛЬ ПАНОМ СИТУАЦІЇ.

ПАРИЖ, 20. 7. ПАТ. Авас повідомляє: Більшість щоденників думає, що у вчорашній маніфестації брало участь більше цікавих як маніфестантів, між якими було більше комуністів ніж справжніх службовців. Префектура поліції обчислює маніфестантів на 12 тисяч. „Ле Попюлер" і „Л'Іманіте" оцінюють, що було їх більше як 50 тисяч. „Фіґаро" пише: Революційні елементи позбавили демонстрацію дійсного характеру професійного руху.

„Еко де Парі" стверджує, що величезна більшість краю йде за прем. Лявалем. Він є паном ситуації. Маніфестація мала сильно комуністичний характер. „Ле Жур" пише: Коли Ляваль викажеться при приміненню декретів таким авторитетом, як при їх опрацьовуванні, легко виграє другу частину тієї великої гри, якої ставкою є франк.

Соціялістично-комуністична преса продовжує зажерту кампанію в користь „єдности акції" проти декретів.

Проти чеських шкіл на Закарпатті.

БРАТИСЛАВА, 20. 7. ПАТ. Автономістична партія руських націоналістів (під проводом відомого д-ра Ферцика) на Закарпатській Руси видала одноднівку, що взиває руську суспільність в тім краю, щоб масово й енерґійно запротестувала проти закладання чеських шкіл на Закарпатті. Чеські кола дожидають такої самої акції українського громадянства на Закарпатській Руси, що викличе нагальну боротьбу національностей у майбутнім шкільнім році.

Смерть британійського віцеадмірала.

ЛЬОНДОН, 20. 7. ПАТ. Головний командант англійської резервової фльоти віцеадмірал Едвард Аґелет Растон згинув передучора вечором у самоходовій катастрофі. Його авто з незнаних причин наїхало в дорозі з Льондону до Портсмавтс на дерево та зовсім розбилося, закопуючи віцеадмірала.

Зі Зл. Держав можна вивозити зброю.

ВАШИНҐТОН, 20. 7. ПАТ. Комісія закордонних справ палати репрезентантів приняла проєкт закону, що вводить систему ліценцій на ввіз і вивіз зброї зі Зл. Держав.

Довкола промови абісинського цісаря.

РИМ, 20. 7. ПАТ. Ціла італійська преса обговорює промову абісинського цісаря в парляменті, підкреслюючи, що британська преса майже зовсім її не коментує і вказує, що ця мовчанка є доказом, що ніяк не можна оправдати спроби Неґуса нарушити ситуацію.

„Джіорнале д' Італія" заповідає обширнішу відповідь, покищо відпираючи закиди на тему аґресивности Італії. Ґазета заявляє, що щодо аґресивних замірів Абісинії нема ніяких сумнівів. Про те свідчать документи та опір Абісинії проти спроб льояльної співпраці, до якої Італія дала ініціятиву.

АДІС-АБЕБА, 20. 7. ПАТ. Абісинський цісар оголосив нині у пресі знову заяву, що на випадок війни всі чужинці можуть безпечно залишитися в Абісинії і що він запевняє їм повну безпеку. В розмові з представником американської преси абісинський міністр закордонних справ заявив, що у передучорашній промові у парляменті цісар Абісинії рішко застерігся проти евентуального мандату Італії, але засадничо не заявився проти мандату якоїсь іншої чужої держави.

Хто і чому бойкотує вибори?!

Львів, 20. липня 1935.

За шість тижнів вибори. Настрої справді цього не доказують: ніде правди діти, ці нинішні вибори не то не стрічають захоплення, але й не викликують більшого зацікавлення у масах. Торкається це головно польських мас. Причини цього настільки проречисті, що вистає пригадати їх у найзагальніших рисах: упадок авторитету попередніх соймів, що привів до упадку авторитету взагалі поняття парляменту, — закріплення у свідомості мас, що всеодно парлямент у Польщі є установою, що репрезентує радше фікцію демократичного устрою та що всеодно суть режиму і його питома вага находиться поза парляментом, — до того ще й господарська криза, або простіше кажучи — загальна нужда — притупила зацікавлення політичними проблемами, — решту докoнала остання реформа виборчої ординації, яку загал представляє собі у спосіб безперечно упрощений, але дуже ядерний: будучий сойм має бути знаряддям уряду. Тому уряд несслушно обурюється на бойкотові настрої: справедливість каже признати, що ніхто інший, як лише саме істнуюча від 9-ти літ система обезцінювання сойму й самої істоти парляментаризму, ведена систематично та з відомими яскравими випадами, врешті система „відполітиковування" громадянства безперервною війною з політичними партіями, яким протиставлено лише омніпотенцію держави та власну урядову партію, — що ніщо інше, як лише ті методи довели широкі верстви громадянства до такого психічного стану, який надзвичайно податливий на гасло виборчої абстиненції.

Так представляється справа настроїв польського інтеліґентського громадянства та серед польських широких верств селянства і робітництва. Колиж істнує політичний момент у тих настроях, то це момент боротьби проти істнуючого ладу і боротьби за владу, — при повній свідомості всієї польської опозиції, що ці вибори не можуть вирішити тієї боротьби і не можуть вплинути на її вислід у корисному для опозиції напрямку. Звідси й офіціяльна постанова бойкоту виборів, яку проголосили вже такі польські опозиційні групи: „Стронництво Людове", „Стронництво Народове", ППС і Християнська Демократія, — іншими словами весь польський опозиційний фронт. За кордоном польська опозиція старається вже капіталізувати той факт, про що свідчить відозва ген. Ґаллера, яку помістили деякі париські щоденники.

Серед українського громадянства справа трохи подібна, але й — трохи інша. Подібна тим, що безперечно ніхто у нас цими виборами не захоплюється і не хвилюється. Крім усіх вищезгаданих моментів долучається ще до цього момент свідомости українських мас, що без огляду на число і політичне обличчя української репрезентації, завжди і всюди впродовж усіх попередніх парляментарних каденцій у Польщі польська більшість безоглядно, чисто механічно, не входючи навіть у зміст голошених вимог, її майоризувала, а новий соймовий реґулямін і нова конституція до решти спутa-

ли свободу послів, як демонстраційних речників українських інтересів із соймової трибуни.

Однак на цьому й кінчається паралеля. Коли річ іде про бойкотові гасла серед українського громадянства, то ширять їх ті одиниці й групи, які всі, будь-що-будь льогічні, аргументи польської опозиції, звернені проти системи державного правління і проти уряду, мусять заступити демагогічними аргументами — проти власних українських. політичних противників, конкретно: проти УНДО. Хто з українських груп проповідує виборчу абстиненцію? Соціялісти-радикали, які мають уже щодо цього формальну постанову з 6-го липня, т. зв. Фронт Національної Єдности Палієва, і певне комуністи та націоналісти. Із них радикали й комуністи кермуються тактикою польської демократії чи III. Інтернаціоналу, себто становище тих двох таборів у цій справі несамостійне, а залежне від чинників неукраїнських: щодо радикалів, то в посередньому і моральному розумінні, — щодо комуністів, — у безпосередньому і фактичному. Зате палїівці і націоналісти мають віддавна „принципіяльну" лінію: робити все те, що звертається проти УНДО і може УНДО пошкодити. Ясно скристалізоване становище зайняли „Громадський Голос" і „Батьківщина". В обох органах та сама нута: українські посли, які вийдуть з оцих виборів, не будуть цілком незалежні, бо будуть мати „моральні" (чи може навіть „формальні") зобовязання супроти уряду, без згоди якого їх кандидатури не моглиб пройти крізь окружні виборчі зібрання. „Така згода вяже обосторонно", читаємо у „Батьківщині", — „...всякий кандидат буде передтим звязаний згодою з урядовим табором". — ще грубше підкреслює „Громадський Голос". І той аргумент, що має найбільш оправдувати абстинентську тактику українських виборців, звертається найбільш проти тієї абстиненції, бо він представляє найпоганішу, обраховану на найпримітивніші одиниці, демагогію.

Джерело того аргументу жалюгідне: брак віри у власні сили, брак віри до своїх земляків-громадських діячів, брак віри в українську мораль та український розум, — переконання, що кожний українець, який тільки говорить з неукраїнцем, обовязково мусить дати себе перехитрити, бо він дурніший від чужинця, і кожний українець, якого польська сторона допустить зайняти якесь становище, — в даному разі становище заступника українських інтересів, — згори мусів продатися, „підписати реверс", — який „обовязує"!! Перша думка українського гурра-патріота не є та, що може польська політична думка дозріла до свідомости, що краще мати чесних українських громадян-політиків, якраз *незалежних* від польської політичної адміністрації, ніж залежні від себе креатури, без поваги і серед українців і серед поляків; не подумає теж, що може український політичний провід, що рішається брати участь у виборах, і українські громадяни, що згоджуються кандидувати, як першу умову вважають *повну самостійність своєї політичної тактики, залежної виключно від власного осуду, що кермується тільки власним розумінням українського національного інтересу!*

Ті, що пропаґують у нас бойкот виборів, виходять з заложення, що краще скинути на УНДО всю відповідальність і самому вмити руки. Це для них найвигідніше, бо заощаджує всю енерґію, потрібну для ведення виборів, та промовляє до людей арґументом — бездільности. Що лекше робити, як нічого не робити, та ще й прикриватись мотивами національного інтересу! Забувають вони тільки одно: коли польський бойкот виборів буде торкатися режіму і уряду (який всеодно переведе собі поляків до сойму), *український бойкот буде торкатися — українців, українських кандидатів*, замість яких вийдуть кандидати польські! Щодо цього не може бути найменшого сумніву: *поляки*, всі, від бебеків через ендецію і людовців аж до ППС — *напевне підуть до виборів в усіх українських округах*, щоби голосувати на *поляка*, щоби рятувати свій національний стан посідання (гл. передова стаття „Часу" з 19. ц. м. „Люксус неголосування": „Сполеченьство польске не збойкотує вибори як креси друґе і шреке... Вшендзе там, ґдзе живйол польскі не єст вилончним елементем, вшендзе, ґдзе еґо абстиненція виборча вишлаби на кожисць мнєйшосці народових, там живйол польскі не тилько до виборув пуйдзе, алє везьме в ніх удзял найактивнєйши..."). Зате українські виборчі абстиненти памятатимуть тільки про те, щоби напакостити ненависній чи байдужній рідній українській політичній партії і втримати українську традицію безсмертного заповіту: „моя хата з краю".

Проти одноцілого польського виборчого фронту, який істнуватиме в українських виборчих округах всупереч формальним бойкотовим гаслам польських партій, треба протиставити одноцілий український виборчий фронт! Абстиненція українців при виборах загрожує на практиці втратою всякої української незалежної парляментарної репрезентації. „Це гірше, ніж злочин, казав Талейран, — це глупість".

ЗА ПРОВІД У СВІТІ.

(Кореспонденція з Америки).

Ню Йорк, 8. липня 1935.

У мікрокосмі американської суспільности, а радше в середовищі, що є поза суспільністю, між американськими босяками, йде поважна дискусія над тим, що хтось із босяків повинен стати дорадником президента Рузвельта, себто увійти в склад його „тресту мізків. Дан О'Браєн, самозванчий король босяків, здав іспит в „Босяцькій Колеґії" в Ню Йорку і в пятницю 5-го липня відбулася його промоція на доктора босяцької „дінґольоґії". У своїй промові, виголошеній з цієї нагоди, він подав такі кваліфікації босяка на члена тресту мізків: „Побратими, волоцюги по закутках життя! Одною з важних помилок адміністрації президента Рузвелта є те, що він не взяв собі за дорадника когось із нас. Питаю вас, хто може ліпше знати про безробіття, як волоцюга? Його технольоґічна рада в тому булаб неоцінена. Він єдиний має зрозуміння, що то недоцільне є поставити кожну людину до праці, бо деякі люди з природи неспосібні до праці. А чейже босяк сам себе утримує. Як член мізкового тресту він єдиний міг би знайти розвязку на оту предавню тайну безробіття".

В макрокосмі американського життя, отже в Білому Домі у Вашинґтоні, є цілком інше середовище, яке придумує всякі можливі засоби для виведення Америки з небувалого досі положення. Серед кілька-літнього безробіття, серед безупинного докучування президентові за його „Новий Розподіл", перейшов у федеральнім сенаті 19-го червня законопроект про суспільне забезпечення. В ньому призначується 50,000.000 долярів на старечі пенсії для таких людей, що вже не мають часу відложити дещо із заробітків на дні старости. У другій частині поданий пенсійний плян для яких 25,000.000 людей у Злучених Державах, а в третій частині подані способи переведення по стейтах забезпечення на випадок безробіття при допомозі федерального уряду. Весь плян є просто ґіґантичний не лише своїми компльетними викінченнями в кожній із згаданих ділянок, але також і фінансовими вимогами, що їх пишеться на папері астрономічними цифрами.

Окремо подбав уряд про створення Краєвої Адміністрації Молоді для допомоги американській молоді у покінченні студій або у вишуканні праці. Закон Ваґнера про забезпечення робітникам права колективних переговорів з підприємцями, це „Велика Хартія Праці", як його назвав голова Американської Федерації Праці. Закон підписав президент 5. липня. А 24. червня перейшов у палаті послів закон про допомогу фармерам-арендарям при викупні господарств, що вони їх загосподарили. На переведення такого пляну призначується один міліярд долярів.

Крім того наладжений уже плян Адміністрації для поступу в роботах, тобто як розділити по стейтах прилюдні роботи федеральним коштом для притягнення до праці 3,500.000 безробітних і створити в будуччині нове багацтво для краю. Спеціяльну увагу звернено на „робітників у білих ковнірцях", отже на інтелектуальних робітників, які, як напр. у Ню Йорку, творять 25 відсотків усіх безробітних. На переведення проектів будови призначено з федеральних фондів 4 міліярди долярів. При допомозі тих грошей можна буде перебудувати цілі дільниці великих міст та поліпшити цілі земельні полоси.

Минулого тижня мали ми в Шікаґо „тиждень червоної агітації", веденої в Шікаґо на університеті під покровом совітського амбасадора Трояновського. Була також краєва конференція праці у Кемп Тамімент у Пенсильванії. Там поважно обговорювано можливість зорганізування робітничої політичної партії. Таксамо дуже радикальні погляди висловили делегати краєвої конвенції американського учительства в Денвер, у стейті Кольорадо. В часі вакацій відновлюється постійно Інститут для Прилюдних Справ при університеті Вірджінія в Шарлоттенвіл, де обговорюється найріжнородніші суспільні й політичні біжучі справи на цілковито безсторонній плятформі. З нагоди Свята Незалежности, 4-го липня, почули ми промови навіть від міністра війни, що найбільший ворог Америки є під цю пору комунізм. При цій нагоді найвизначніші громадянські діячі проголосили „Сьогоднішню Декларацію Незалежности", як „декларацію свободи від злочину й комунізму", складену на лад справжньої декларації з 1776 р.

Все те суперечности, але вони вказують, що Америка може на такі суперечности собі дозволити і не завалиться. А щоб то сталося, колиб, напр. такі пляни, проекти, суперечні заклики, конвенції й конференції, відбулися в якій-небудь іншій державі світа? Можна сміло сказати, що вона завалилася би, як не тепер, то завтра.

І є люди, що з подивом глядять на Злучені Держави Америки. У місті Кантон, у стейті Ню Йорк, покінчилася 22 червня конференція над канадійськими й американськими відносинами. Були там делеґати Злучених Держав та Канади. У ній брав участь також і колишній делеґат Канади на мирову конференцію у Версалю, Дж. В. Дафо, редактор вінніпеґської газети, „Фрі Пресс". Він стрінув на нараді в Кантон американського делеґата на мирову конференцію, д-ра Шатвела. І до нього сказав Дафо таке:

„Було тоді щось такого в Парижі, чого не було перед тим у світі. Одна нація на великій міжнародній конференції мала моральний провід у світі і то загально признаний провід. Не був це мілітарний провід, отже на підставі загрози, але на підставі морального ідеалу. І хочу сказати це Вам, американці, що це була година Вашої слави, а Ви її відкинули із поважними наслідками для Вас самих і для світа, і то з наслідками, які не дадуться обрахувати.

„Від себе.... колиб я мав голос, щоб його почули по цілій Америці, я сказав би до народу Америки: „Ви можете відзискати отой моральний провід світа!"

Нераз даються чути голоси: „Колиб так Америка мала відповідну армію, який прегарний лад вона завелаб у світі!" Але історія про щасливого чоловіка, що тому був щасливий, що навіть не мав сорочки, вказує, що може тому Америка сильна, що її лад не збудований на баґнетах. І може саме тому хочуть, щоб Америка взяла провід у світі.

Семен Демидчук.

Самосуд над мурином.

ФОРТ ЛЯВДЕРДАЛЄ (Фльорида), 20. 7. ПАТ. Юрба з около 100 замаскованих осіб, що належали, як здогадуються, до Ку-Клю-Кляну, стероризували шерифа, вязничну сторожу та заволоділа вязницею. Вивела звідти мурина обвинуваченого у нападі з ножем на білу жінку і доконала над ним самосуду. Мурина вперед повісили, потім подіравили його тіло ножами.

Сміливий напад бандитів.

НЮ ЙОРК, 20. 7. ПАТ. З Честер (стейт Пенсильванія) повідомляють, що до одного тамошнього банку вдерлося 5 замаскованих і озброєних у револьвери бандитів. Вони стероризували урядовців і клієнтів банку та забрали 45 тис. долярів. Потім автом утікли.

Вибори до сенату.

На основі розпорядку міністра внутрішніх справ з дня 11. липня ц. р. (Д. З. ч. 48. поз. 326) право голосування при виборах до Сенату прислугує також тим, які крім вимаганого віку 30 р. покінчили у Польщі:

1) військові школи підхорунжих;

2) академічні школи;

3) вищі торговельні школи. до яких зачислено:

а) Вищу Школу для Закордонньої Торгівлі у Львові;

б) Вищу Торговельну Студію у Кракові;

в) Вищу Торговельну Школу в Познаві;

4) Школу Політичних Наук у Варшаві і Вильні;

5) Вищу Журналістичну Школу у Варшаві;

6) Академічні й вищі школи закордоном перед днем 1. листопада 1918. р., до яких зачислено рівнож політехніку в Данціґу;

7) Академічні й вищі школи закордоном після 1. XI. 1918 р., коли переведено нострифікацію закордонних дипльомів у Польщі;

8) Греко католицьку Богословську Академію у Львові, греко-католицькі Семинарі в Перемишлі й Станиславові;

9) Торговельні, рільничі та промислові ліцеї;

10) Вищі школи та курси для учителів. до яких зачислено:

а) Педагогію у Варшаві, Кракові й Люблині;

б) Учительський Інститут у Варшаві;

в) Інститут Спеціяльної Педаґоґіки у Варшаві;

г) Інститут Ручних Робіт у Варшаві;

д) Вищі Учительські Курси;

11) Мистецькі Школи, як державна музична консерваторія у Варшаві, Познані та Катовицях.

Списки виборців до сенату зладжує влада загальної адміністрації, себто повітові і городські староства. Громадяни. яким прислуговує право вибирати до сенату на основі особистих заслуг або освіти, мусять доказати своє право. Громадяни, які є волосними радними і т. д. вписують до виборчих списків на основі самого закону без віяких їх заходів.

Українська пісня в Італії.

Офінор повідомляє з Риму, що в Туріно відбувся недавно великий радіовий концерт відомої української співачки та літератки п-і Липовецької. Артистка дала італійському громадянству мистецький вибір українськи пісень, починаючи з історичних козацьких, аж до модерних. Великі туринські ґазети, як „Стампа", „Ґазета дель Попольо" та інші, присвятили концертові незвичайно прихильні рецензії, захоплюючися красою українських пісень та називаючи артистку „найкращою пропаґаторкою на чужині мистецтва своєї шляхетної Батьківщини". Зачуваємо, що виступ п-і Липовецької має бути повторений в осени, але з програмою модерної української музики. Беручи під увагу високий рівень музикальної критики в Італії, можна вважати успіх п. Липовецької великим успіхом українського мистецтва взагалі.

ПО ШИРОКОМУ СВІТІ.

— Середземноморський комітет, що радив під проводом прем. Ляваля приняв резолюцію, яка між іншим поручає більшу координацію військової і господарської політики між метрополією і Північною Африкою.

— Французький міністр летунства рішив створити три летунські школи: для летів з легкопадом, для летів з великою скорістю і для летів на великій височині. Дві перші школи будуть в Істр, третя провізорично в Ле Бурже.

— В Німеччині нац.-соціялістична влада розвязує організації Штальгельму та конфіскує все майно цих організацій. Це розвязування мотивує законом з 28. лютого 1933 р. „про охорону держави й нації".

— Положення у стейті Табаско є грізне. До столиці стейту Віллі Гермози вислали транспорти урядових військ.

Виконавчі розпорядки до виборчої ординації до сойму і сенату.

РОЗДІЛ III.

Хто може бути делеґатом до окружних зборів. §. 15. Делеґатом до окружних зборів може бути кожний польський горожанин, без ріжниці пола, який:

а) перед днем розписання виборів до сойму покінчив 24-тий рік життя і мешкав щонайменше рік у виборчій окрузі, б) не є позбавлений по думці арт. 3. виборчої ординації права вибирання до сойму.

Участь і повідомлення про збори в справі вибору делеґатів. §. 16. 1) У зборах органів, покликаних до вибору делеґатів, можуть брати участь виключно особи, які мають право рішаючого голосу.

2) Про місце, час і порядок зборів повідомляє предсідник завчасу зокрема кожну особу, управнену до участи в зборах.

Вибір делеґатів до окружних зборів. §. 17. Ухвали органів, управнених до вибору делеґатів є важні без огляду на кількість присутніх.

§. 18. 1) Вибір делеґатів до окружних зборів відбувається на попередньо зголошених кандидатів, а в радах міст, виділених з повітових самоуправних союзів — у голосуванні на попередньо зголошені листи.

Пояснення: Листи кандидатів на делеґатів вноситься тільки в радах великих міст, як напр. у Львові.

Вибір делеґатів без голосування. §. 18. 2) Коли число зголошених кандидатів не є вище від числа делеґатів, припадаючого на даний орган, голосування не відбудеться, вибраними вважається всіх зголошених кандидатів.

Пояснення: Зі сказаного бачимо, що є можливе у волосних радах порозуміння в справі вибору делеґатів.

Як зголошується кандидатів на делеґатів. §. 19. 1) Кандидатів зголошують: а) в органах територіяльної самоуправи повітові виділи, волосні управи і міські управи міст, невиділених з повітових самоуправних союзів; крім того може зголосити кандидатів 1/6 законного числа радних;

Пояснення: Постанова, що в першу чергу волосні управи чи пак повітові виділи зголошують кандидатів на делеґатів є для нас некорисна, бо ми переважно не маємо більшости у волосних управах і повітових виділах. Тому волосні і повітові радні українці повинні всеціло використати постанову § 19 про те, що 1/6 радних може також зголосити своїх кандидатів на делеґатів до окружних зборів.

б) в органах господарської самоуправи — управи палат; крім того кандидатів може зголосити 1/6 статутового числа радників; в) в інших органах — 1/6 статутового або передбаченого цим реґуляміном числа учасників зборів, що вибирають делеґатів. 2) У міських радах міст виділених із повітових самоуправних союзів листи кандидатів зголошує 1/6 законного числа радних. — 3) При обчислюванні одної шестої береться під увагу лише цілі числа. — 4) Число кандидатів на зголошенні або на листі, не може бути вище від числа делеґатів, що припадає на відносний орган.

Повідомлення про зголошених кандидатів. § 20. Предсідник подає до відома зборів прізвища зголошених кандидатів на делеґатів, або прізвища чолових кандидатів на листі, опісля починається голосування.

Хто переводить голосування? §. 20. Акт голосування переводить предсідник органу, покликаного до вибору делеґатів при помочі скрутаторів, яких покличе зпоміж учасників зборів.

Як відбувається голосування і обчислення голосів? §. 22. 1) Голосування відбувається картками. — 2) Картки до голосування мають мати або імена й прізвища стільки зголошених кандидатів, скільки делеґатів припадає на відносний орган (це дівться звичайно), або імя і прізвище щонайменше чолового кандата на листі (це діється у великих містах). — 3) Картки виповнені незгідно з постановами попереднього уступу є неважні.

§. 23. 1) По зачиненні голосування скрутатори обчислюють голоси. — 2) Вислід голосування подає предсідник до відома присутніх.

Хто є вибраний делеґатом до окружних зборів? §. 24. 1) Вибраними делеґатами признаеться кандидатів, що добули в першому голосуванні голоси більшости голосуючих; при устійнюванні числа голосуючих береться за підставу лише важні картки. 2) Коли перше голосування не дасть висліду або дасть лише частинний вислід, приходить до стислішого голосування. В тому голосуванні счеркується з виказу кандидатів особи, що в першому голосуванні добули найменше число голосів у той спосіб, щоби число кандидатів, що залишилися, не було більше від подвійної кількости делеґатів, яких мається ви-

гроші на розкішні палати під чеські школи. Чеські інспектори втягають українських дітей до таких шкіл, жандарми, нотарі агітують та експонуються за ними. І тоді найдеться такий Вондрачек, що важиться говорити про „культурну й історичну місію чеських шкіл на Підк. Руси". На наші школи — „нені простржедкув", але на чеські школи зараз гроші є, і то великі гроші. Нині так стоїть справа, що від державно-творчої партії ані не показуйся на село! До того довела хибна політика. При останніх виборах майже дві третини голосів забрали протидержавні партії. Це був протест проти чехізації нашого краю, проти тяжкого,нестерпного господарського положення. Ми мусимо протестувати проти чехізації і русифікації, бо русифікація є лише лазиво (драбина) до чехізації.

Д-р **Михайло Брашайко** виголосив коротку, палку й гостру промову, в якій вказав на те, що деякі урядові кола хочуть витворити з нас окремий малий, півміліоновий підкарпаторуський народець. Колиб цей експеримент удався, то була би це для нас немилосердна, національна смерть. Нині, в середині Европи, навіть 2—3 міліонові народи не можуть удержатися. Саме тому проти такої політики учительство і цілий нарід як один мусять завзято боронитися.

Не хочемо бути і не будемо ніколи ніякими „карпатороссами", ані підкарпатським окремим народом, але будемо, як були дотепер, українцями, такими самими, як наші братя за Карпатами.

Тішиться, що протести учителів проти чехізації, проти витворювання окремого народу могли почути із уст представників такої поважної організації, якою є „Учительська Громада", Преосв. владика, губернатор і начальник Шк. Відділу д-р Кліма та сподіється, що вони не прикладуть своїх рук до винародовлення нашого народу, але на відповідних місцях пороблять заходи проти денаціоналізаційної політики. Свідоме українське населення було і є льояльне до републики, але вимагає своїх прав на своїй землі. Денаціоналізаційна політика може тут дуже пімститися. Хай будуть останні вибори, на яких невдоволення вибухло з елементарною силою, мементом, що треба завернути з тої дороги, якою ішла у нас дотеперішня культурна й господарська політика. На кінці висловив надію на кращу будучність нашого краю в ЧСР.

Посол **Юлій Ревай** привітав конгрес від соц.-дем. партії. З радістю ствердив, що наше учительство, головнож молоді учителі, вірні народовецькій ідеї. Колись говорили, що давніші конгреси вдалися на приказ Шкільного Відділу. Тепер режім у Шкільнім Відділі не є прихильний для народовецького українського напряму, але всеж таки на конгрес прибуло навіть більше учителів, як на попередні. Закидують учителям, що вони політикують. Учителі повинні політикувати і довести до ідейного, чесного, морального політикування. Через політику стараємося про потреби теперішні, але також і про долю грядучих поколінь. Критикує поведення багатьох чеських урядовців і ствержує, що внаслідок нещасної політики настав між українським населенням і чеським урядництвом китайський мур, який конче треба буде звалити. Займається закидами про іреденту і виказує, що це є абсолютно неоправдані видумки. Уживання назви „українець" — не має нічого спільного з іредентою. Взиває учительство до ідейної праці для народу, краю і републики.

Степан Росоха привітав конгрес від націоналістичної молоді і редакції праської газети „Пробоєм". Лише сильний, здоровий націоналізм може оборонити нас від чехізації і запевнити нам народній та економічний розвиток.

Конгрес привітала також делегатка з Галичини **інж. Харитя Кононенко,** від „Союзу Українок", що обєднує 29.000 членів і від „Сільського Господаря". У своїй гарній, обдуманій промові взивала учительки, щоб не погорджували своїми сестрами селянками й робітницями, але займалися ними, учили їх і через це причинилися до національного освідомлення й господарського піднесення свого народу.

З незвичайно великими оваціями прийняв конгрес привітання несторки української педагогічної літератури проф. **С. Русової**. П-і Русова спеціяльно приїхала на конгрес із Праги. Піднесла велике історичне завдання учительства тут на Підкарпатті. Зазначила, що де є своя, рідна школа в повному значінні цього слова — там нема чого лякатися голоду ні нужди ні загибелі народу. Рідна школа все для народу принесе. Перший раз і може останній має нагоду бачити свідому, молоду ґенерацію нашого учительства і в цім бачить повну запоруку світлої майбутности многострадального нашого народу. Поява на естраді старенької, 84-літньої жінки-працівниці, борця за кращу долю свого народу, підірваної фізично, але повної свіжости духа, теплота і щирість її слів — зворушили сильно багатьох присутніх аж до сліз. Цього образу учасники конгресу ніколи не забудуть.

По промовах цих делеґаток зазначив голова, що учасники конгресу чули промови тутешніх людей, чули делеґатку з Галичини, чули паню проф. Русову з Великої України і могли переконатися, що ми один нарід і одна наша мова.

Пані **Ірина Невицька** вітала зїзд від організації жіноцтва. Піднесла потребу співпраці батьків, головно матерей, з учителями у вихованні молоді.

Від Т-ва Прихильників Подебрадської Академії привітав конгрес інж. **Сапицький.** Покликувався на Коменського і през. Масарика, що мовою навчання має бути всюди мова народу. Це є основа культурного й господарського розвитку та вкінці повного визволення поневолених народів.

Проф. **Устіянович** вітав конґрес від Союзу протиалькогольних товариств.

Вкінці забрав ще слово п. **Степан Клочурак**, редактор аграрної „Землі і Волі", що підніс потребу єдности й солідарности в національних справах. Зазначив, що урядові кола не піддержують цього нашого творчого і льояльного до републики українського напряму, але піддтримують тих, яким справа народу і держави байдужа. До відродження нації повинні ми всі подати собі руки без огляду на наші партійні й релігійні переконання.

Після привітів по короткій дебаті ухвалив зїзд цілу низку резолюцій. По відчитанні і принятті резолюцій предсідник інсп. Гуснай закрив конгрес і зазначив, щоб сильний ніколи не зневажав слабшого, бо не можна знати, чи той слабший не стане йому колись у пригоді.

Орґанізація конгресу, велике число учасників, поважний і достойний хід нарад показали, що наше учительство стоїть на висоті свого завдання і заслуговує на повну увагу і підтримку нашого громадянства. З бажаннями й домаганнями такої поважної репрезентантки нашої інтеліґенції і нашого краю повинні урядові кола належно числитись, якщо не бажають собі, щоб у нас мовний хаос продовжувався до безконечности на шкоду культурної, господарської і політичної консолідації краю, а через те і самої держави.

Побачимо, чи будуть числитися.

Василь Ґренджа-Донський.
(За „Українським Словом").

Срібна чаша для українців за костюми.

НЮ ЙОРК, 5-го липня. (Вл. кор.). — Вчора, з нагоди Свята Незалежности Америки, відбувся похід у сусіднім Елизабеті. Брало участь ок. 20.000 народу, між ними 18 ріжних національних ґруп. Українці в силі 500 людей творили окрему ґрупу, прибравшись у національний український і в спеціяльний стрій для паради. Отже були 2 українські відділи. В народньому строю були переважно дівчата, а жінки вбралися в спеціяльно шиті блюзки й сині шапки та жовті спідниці. Мужчини мали сиві сорочки, жовті краватки й білі штани та білі черевики, а шапки в красках американських. Український похід вирушив з Народнього Дому під проводом українських ветеранів з Нюарку, при Елизабет евені прилучився до загального походу і разом усі дійшли до трибуни перед ратушем. Там була уставлена оціночна комісія для нагород. Український відділ признано найкращим у поході і посадник міста дав українцям срібну чашу на знак признання. В поході грала українська орхестра із Стейпелтону, провідником походу був гром. М. Ґалінович. Після розвязання загального походу українська ґрупа пішла до Народнього Дому при Фултон стріт, щоб тут натішитись успіхом дбайливих приготувань.

хикнязя Франца Фердинанда, в день вимаршу з табору добровольців до Українських Січових Стрільців, при репатрияціях відїжджаючих, а навіть при відїздах виселенців до сезонових робіт. На всіх таких богослуженнях завжди священики виголошували гарні, підготовані, нераз дуже патріотично надхнені науки і проповіди, котрих основною вихідною точкою було — в одиничному і збірному житті, у всіх його радісних і сумних проявах, добачувати палець Божої Волі.

Булоб великою кривдою для тих всіх священиків, що в час трьох і пів року катехизували і душпастирювали в ґміндівському таборі, не признати їх невсипущої, муравлиної праці не тільки над підтриманням у народі віри й етики, але й суто патріотичного народнього духа, що, звідусіль цькований і юртований, без суми тієї священичої праці був би напевно заломився, або попався в сіти ріжних заблудів.

Дня 31. липня 1915 року відвідав табор о. Плятонід Філяс у характері апостольського вікарія. Хоч згори відрікся всякого офіційного прийняття, його приняли відповідно до характеру, в якому приїздив, урочисто, серед шпаліру народу і шкільної дітвори. Побув у таборі три дні, обсліджуючи відносини між священиками і їх роботу в церкві та школі. В неділю 1. серпня відправив у церкві урочисту Службу Божу і виголосив довшу, палку науку на тему піддважування неосудними чинниками поваги священиків. Церква була народом переповнена. Після цієї візитації о. Філяса, котрий сказав слова правди всім священикам разом і кожному зокрема, прийшло замітне відпруження взаємин між ними; хоч безповоротно воно не минулося.

Годиться окремо завважити, що окрему надзвичайну увагу звернув о. Філяс на доноси на священиків за їх здогадні „здирства" за церковні треби. Переслухавши численних свідків, на котрих доноси покликувалися, ствердив понад усякий сумнів і це заявив у своїй проповіді, що — поза двома чи трьома сумнівними випадками — „обдирання" за треби в таборі не було; ці „доноси" були або з пальця виссаними наклепами людців, що і в краю заєдно досідали того улюбленого „коника", щоб цим дешевеньким способом підкопувати в народі авторитет священиків і захитувати в безкритичних душах основами віри, або ложним перекручуванням і зображуванням фактів. Було в одному доносі сказано, що один зі священиків казав собі за відправу Служби Божої одній дівчині, Софії Деревянка, заплатити десять золотих, але не було сказано, що ця Софія Д. у жінки тогож священика позичила готовими грішми 8 золотих, котрі віддала, а коли священик не хотів узяти ніякого „проценту", то вона 2 зол. дала на Службу Божу. Так виглядала правда.

(Далі буде.)

Новий грецький кабінет.

АТЕНИ, 20. 7. ПАТ. Тепер виснилися причини ненадійної кабінетної крізи. Міністри ген. Кондиліс і Теотокіс домагалися, щоб усунути з кабінетової ради міністрів: внутрішних справ Риліса і публичного здоровля Киркоса, бо вони є виразними прихильниками републики. Премієр Цалдаріс відкинув домагання монархістичних послів, мотивуючи, що аж до закінчення плебісциту уряд мусить бути зовсім невтральний у справі державного устрою. Супроти того міністри монархісти зголосили димісію, потім наслідувала димісія цілого кабінету.

БЕРЛІН, 20. 7. ПАТ. Німецьке Інформаційне Бюро повідомляє з Атен: Присягу нового уряду визначили на год. 22.30. Зміни в уряді є такі: міністр здоровля Саяс, летунства Ніколяйдіс, господарства Карталіс, справедливости Романос, хліборобства Теодорідер, фінансів Корозос, міністр македонських справ Верґіопуліс, тракійських справ Арґіропульос, епірських справ Тсіокас, для справ Крети Франкіядакіс. Решта тек без змін.

Конґрес українського учительства Закарпаття.

Велика українська національна маніфестація в Ужгороді.

В днях 6. і 7. липня ц. р. відбувся в Ужгороді 6. конгрес „Учительської Громади". В суботу були реферати та дискусії в поодиноких секціях, у неділю рано спільне засідання всіх пяськох секцій і виготовлення резолюцій.

ОТВОРЕННЯ КОНҐРЕСУ.

Дня 7. липня в год. 10.30 відбувся сам конґрес у кіновій салі Т-ва „Просвіта" в Ужгороді, у якім взяло участь звиш 900 учителів, членів організації і багато гостей. Бачили ми м'ж іншим губернатора П. Руси Константина Грабаря, владику Олександра Стойку, дир. о. Августина Волошина, д-ра Юлія Бращайка і д-ра Михайла Бращайка, послів Юлія Ревая і Федора Ревая, начальника Шк. Відділу д-ра Кліму, проф. Русову та представників нашої і чужої преси.

ПРОМОВА ІНСП. ІГОРА ГУСНАЯ.

Конгресс відкрив голова „Учит. Громади" шк. інспектор у Березові **Ігор Гуснай** і зазначив, що конгрес українського учительства є найважнішими і найповажнішими нарадами в Підк. Руси. Є це властиво ширший парлямент народовецької інтелігенції, з яким мусить числитися і громадянство і урядові кола. Цьогорічний конгрес — продовжував голова — скликаний під гаслом: „За душу і хліб народу". Учительство з жалем стверджує, що в державі Коменського, у нас на Підкарпатті, масово закладають чеські школи і то навіть там, де нема ні одної чеської дитини та до тих шкіл терором втягають і наших дітей. Чеські школи на Підк. Руси як з педагогічного, так і з історичного боку є насильством (гучні оплески). Перед роком з того самого місця сказав член праського парляменту Война Бенеш (брат міністра д-ра Едварда Бенеша), що „чеська школа тут не має права громадянства". Одначе денаціоналізація йде далі. Промовець пригадує ці слова компетентним чинникам та гостро осуджує політику Шкільного Реферату, головно краєвого інсп. Вондрачка, і заявляє, що як не буде змін у тій політиці, а також у господарській політиці краю, то учительство буде примушене виступити із своєї резервованости. Колиб ця політика велася далі, то ми тут дома, в себе, будемо без хліба, а без хліба будуть головно наші діти. Були тут аж три міністри минулого року: д-р Бенеш, д-р Дерер, д-р Черни, але — на жаль — положення не змінилося.

Заявляє, що статути „Учит. Громади" вже затверджені. Стверджує, що 5 літ треба було за це затвердження боротися і постійно робити уступки. Потім вітає гостей і всіх учасників та відкриває конгрес. Пропонує, щоб із цього конгресу вислати президентові республики привітну телеграму, якої зміст відчитав дир. Августин Штефан. Внесення принято з великим захопленням і гучними оплесками.

ЗВІТ СЕКРЕТАРЯ.

Секретар „Учит. Громади" **Василь Свереняк** подав звіт з діяльности за 1934 рік. Вороги думали, що наслідком зміни міністра шкільництва наше Товариство розпадеться, але вийшло навпаки, бо перед роком мала організація 1318 членів, а тепер зросло число членів на 1378, отже на 60 членів більше. В це число не входять довгорічні учителі. Подає до відома конгресові, що товариство закупило в Кобилецькій Поляні землю на збудування учительського літовища, на що вже зібрано готівкою 30.000 кч. Президія вислала в мин. році 27 делегацій до Праги й Ужгороду та інтервеніювала в ріжних справах, між іншим і в справі відкликання заборони вивішувати жовто-блакитні прапори і висилати радіо в нашій мові. Відбула 57 засідань. До канцелярії Товариства вплинуло 1781 писем, які полагоджено. Ріжних інтервенцій зроблено 318.

Товариство має на провінції 108 довірників. Минулого року була постанова, щоб державні гимни співати в школах по українськи, а тимчасом у багатьох школах співають і далі по чеськи та словацьки, хоч маємо повне право співати у своїй рідній мові. Також була постанова, щоб усі листи до влади писати й адресувати виключно кирилицею, але ще все є такі несвідомі учителі, що адресують листи латинкою, а ще й по чеськи... Маємо права, а нема кому їх реалізувати, використати, навпаки: самі топчемо їх. Стверджує, що орган „Учительський Голос" гарно розвивається. Минулого року Товариство видало окремий календарик. Секція для середніх шкіл займається справою підручників для цих шкіл і старається тут недостачі усунути.

З касового звіту видко, що матеріяльно стоїть Товариство добре та розпоряджає поважними сумами.

НОВИЙ ВИДІЛ.

Потім вибрано новий Виділ, до якого увійшли: голова: інсп. Ігор Гуснай, члени виділу: В. Свереняк, А. Штефан, А. Балаж, А. Полянський, А. Ворон, А. Чічура, В. Лар; заступники: І. Рішко, О. Маркуш, І. Васько, Е. Смеречанський, М. Мандзюк; до надзірної комісії: М. Карбованець, М. Івашкович, О. Тар; до редакційного комітету: А. Полянський, О. Приходько, І. Гопко.

ПРИВІТИ

Проф. Чапля вітав конгрес від Етнографічного Т-ва в Мукачеві та закликав збирати народню ношу й інші етнографічні матеріяли. Відповідну брошурку — поучення для збирання етнографічних цінностей — роздавало Товариство учасникам конгресу.

Дир. о. Авг. Волошин вітав конгрес в імені Педагогічного Товариства Підк. Руси. Підкреслив, що в середніх школах нема з чого вчитися, бо нема підручників. Мовний хаос піддержують штучно. Для цілого нашого українського населення — це провокація, що новоіменований директор ужгородської гімназії Василь Сулінчак видав „Гадічний атчот" московською мовою, нам незрозумілою (оклики: ганьба!). Проти цієї провокації ми якнайгостріше протестуємо та і протестуємо проти калічення нашої народньої мови. Тут дитину вчать вже на шкільній лавці говорити одному професорові так, другому інакше і викривлюють її характер. Закони й розпорядки забезпечують нам уживання нашої народньої мови, приписують її для навчання у школах і вживання в урядах, але у нас на Підкарпатті є все можливе. Тут може собі кожний позволити з нашою мовою робити такі жарти, які йому подобаються. Такі штуки й хаос роблять і піддержують очевидно з розмислом і свідомо. Цей незвичайно сильний, з молодечим запалом виголошений протест, ця гостра, безпощадна критика нашого фахівця в шкільних справах про поведінку Шкільного Реферату зробили велике враження і викликали довгі й невгаваючі оплески.

Краєвий посол **Федір Ревай** (соц. дем.) сказав між іншим таке: Новішими часами заливає нашу країну шалена чехізація. Закладають чеські горожанки (виділові школи) в таких чисто українських селах, як Середнє, Чинадієво, Іршава, Тересва. Жидівським крамарям просто приказано записувати діти до чеських шкіл. Як такої нема, вистане подати подання і негайно є

При зміні адреси просимо подавати й стару адресу.

ВАСИЛЬ МАКОВСЬКИЙ. 15)

ҐМІНД.

ТАБОР УКРАЇНСЬКИХ ЗБІГЦІВ І ВИСЕЛЕНЦІВ У ЧАСІ СВІТОВОЇ ВІЙНИ 1914—1918.

Спогади зперед 20-ти літ.

Натомість з усією рішучістю треба відперти напасти на священиків за „здирства" при церковних требах. Якщо й були такі нарікання, то докладні обслідження правди майже все виявляли тенденційну напасливість злої волі.

Як не маловажливою ділянкою в людському житті є релігія, тим важливішим було її значіння у війні. Одна релігія родить терпеливість. Тим трудніше і повне відповідальности перед Богом було завдання тих священиків, котрим Провидіння наказало серед усіх страхіть війни чи на фронтах, чи у запіллі проповідувати Христа розпятого й учити Його у терпеливості наслідувати, де кожне обмеження особистої волі чи вигоди сатана використовує тисячними богохульними устами, щоби зневірену людську душу наклонити до бунту. І в таборах ведення релігійної ділянки й утримування в зболілих душах покірливої християнської етики, не було ділом легким. Адже ціле воєнне, зокрема таборове життя, було наскрізь надихане безрелігійними і безетичними настроями ворожих церкві людей. Ґміндівський табор кишів від сконцентрованого в ньому натовпу пруських сезонових робітників, котрі в більшині не величалися ні релігійними переконаннями, ні етичним життям; навпаки, були лячними розсадниками всякої моральної гнилі. Очайдухи, з сяких чи таких причин викинені з нормальних рейок життя своєї кляси, — ненавиділи вони світ зі всіми його установами. Вони й до війни були такими. Та на просторі одного села вони були недоглядною жмінкою, яка поневолі мусіла коритися, а хоч мовчати. Тут у таборі вони згромадились разом у такій силі і так їм припало до вподоби таке завадіяцьке невідповідальне життя, що вони, хоч у розмірній меншині, стали перед оторопілими виселенецькими масами крутити бундючного веремія, затроювати їх зневірені душі і вести на лячні моральні оманці, навчаючи людей своєї неосудної моралі і своїх рознуздaних звичок. Апостольський вікарій о. Філяс дав у церкві на проповіді прилюдний вислів свому жалові з причини нечуваної численности неправесних уродин. Були в таборі типи небезпечні для католицького світогляду і типи, небезпечні для всякої релігії. Тому від усіх керманичів табору, зокрема священиків, вимагалася велика і беззакидна чуйність, дбайливість та сторожка самопосвятна праця, щоб охоронити пень народу від релігійного й етичного зіпсуття, яке до нього добиралося всякими навіть явно пропаґандовими дорогами.

Годі не признати, що в цьому напрямі всі священики — без огляду на їх національні світогляди — стояли на сторожі повіреної їм пастви і працювали, що змога, в обороні католицької релігії й етики. Ніде правди діти ,що булоб краще, доцільніше і для Христового діла успішніше, якщоб могло було обійтися без зайвих скреготів. Колиж так не було, так годі за чужі занедбання і промахи винувати людей, що сюди припадково попалися, якщо вони свої обовязки сповняли по своїх найліпшій совісті і як могли — найкраще. Катехизували, обходили недужих, проповідували, несли без ляку умираючим останню релігійну потіху до епідемічних бараків і шпиталів, правили як слід усі богослуження, уділювали святих тайн, словом — були у всій цілині священиками. Крім цього не пропущено ніодного національного обходу без призвання Божої помочи, ніодної історичної події без богослуження. Завжди відправлялися богослуження за апостолів нашого національного відродження Тараса Шевченка і Маркіяна Шашкевича; також при всіх здавніх-давен традиційних і принагідних обходах, як у день знесення панщини, заснування „Просвіти", в день Маківки, в день перемоги під Горлицями, відбиття Перемишля, добуття Львова, в день імянин митрополита Андрея Шептицького, в урочисті дні цісарські і численні таборові урочисті дні, як у день посвячення школи, таборового памятного каменя, памятного хреста ар-

брати в стислішому голосуванні; кожний учасник зборів має право в стислішому голосуванні віддати голос найвище на стільки кандидатів, скільки припадає ще делегатів до вибору.

3) Стисліше голосування є оконечне; вибраними в стислішому голосуванні вважається кандидатів, що добули в тому голосуванні найбільші кількости голосів; у випадку рівности голосів рішає жереб, який витягає предсідник.

Пояснення: Також при виборі делегатів на окружні збори не обовязує засада пропорціональности при обчисленні голосів. Ця постанова є для нас некорисною, бо там, де поляки мають більшість, справилі вийдуть делегатами самі поляки. Треба й нам українцям твердо обстоювати свої права.

Окремі постанови про вибір делегатів у виділених містах. §. 25. 1) Поділ числа делегатів між поодинокі листи кандидатів у міських радах міст, виділених з повітових самоуправних союзів переводиться так: числа важних голосів, відданих на поодинокі листи, ділиться через число, одержане з поділу кількости радних через кількість делегатів і кожній листі приділюється делегатів у кількости рівній тій квоті; дробів не береться під увагу. — 2) Число делегатів, що ще осталося, дістає листа, що добула голоси більшости голосуючих; колиб ніодна листа не добула тієї більшости, тоді дістають по одному з того числа делегатові листи, на які віддано найбільше число голосів. — 3) Колиб у висліді поділу, кілька лист мало однакове право до приділу делегата, жереб рішає про першенство. — 4) Вибраними делегатами признається кандидатів по черзі, в якій вони є поміщені на листі; коли кандидата вибрано з кількох лист, жереб рішає, з якої листи його вибрано.

Протокол зборів і спротиви. §. 26. 1) З ходу зборів виготовляється протокол, до якого долучується листу присутніх. 2) Протокол затверджують збори звичайною більшістю голосів. — 3) Кожний учасник зборів може зголосити спростування до протоколу; над зголошеними спростуваннями збори голосують без дискусії. — 4) Протокол зборів підписує предсідник.

§. 27. Предсідники органів, покликаних до вибору делегатів, перешлють негайно предсідникові окружної виборчої комісії та окружному виборчому комісареві відписи протоколів з вибору делегатів до окружних зборів.

Посвідка про вибір делегата й інші постанови. §. 28. Предсідники органів, покликаних до вибору делегатів, виставлять вибраним делегатам посвідки про вибір.

§. 29. Органи, покликані до вибору делегатів більше як одних окружних зборів, довершують вибору окремо до кожних окружних зборів.

РОЗДІЛ IV.

Кінцеві постанови. §§. 30. і 31. відносяться до шлеського воєвідства .

(Докінчення буде). **Володимир Целевич.**

Вертаються до греко-католицької церкви.

З американських ґазет довідуємося, що слідом за о. Середою що недавно покинув православія, вернувся на лоно греко-кат. церкви також о. Лисяк з цілою своєю громадою, про що „Діло" вже повідомляло. Тепер зробив те саме третій священик — о. Дороговкч. З цього приводу серед американських українців католиків запанувала велика радість, тимбільше, що в найближчому часі мають повернутись до греко-кат. церкви ще інші священики ураз з своїми громадами.

Мистецька хроніка.

ВАСИЛЬ КРИЧЕВСЬКИЙ.

У Київі відбувся авторський вечір одного з найстарших українських мистців — Василя Кричевського, автора будинку полтавського земства, що довго перед війною був немалою „сензацією", як спробою відновити старі форми української архітектури.

Василь Кричевський, на якого відчит зійшлася еліта українського мистецтва, літератури й громадського життя, цікаво, добірною українською мовою, розповідав про свою 35-літню мистецьку діяльність, та демонстрував свої останні твори, з яких головніший: Будинок Музею на могилі Шевченка, памятник на могилі Коцюбинського в Чернигові, будинок письменників у Києві (8 поверхів), фасади та нутра (незвичайно цікаві) для багатьох будівель.

Крім архітектури демонстрував В. Кричевський свої штальоґові твори, виконані своєю оригінальною технікою: українські пейзажі, орнаментальні композиції, памятки старовини, книжкову графіку й ілюстрацію і т. д.

В. Кричевський вимковий знавець стилів ріжних українських епох, мистець, яких сьогодні зустрічаємо дуже мало. Він, як фаховець-дорадник, незамінний ні в одній мистецькій ділянці, які на Україні практично виконувалися й виконуються тепер. Ми бачили його руку й знання у численних фільмах, робітнях, що під його проводом здобували в Европі й Америці найвищі відзначення за оригінальність і чистоту українського стилю.

В. Кричевський належить до свідомої старої української громади, має сина, відомого мистця, брата професора української Академії Мистецтв, якої також сам є професором. Готується окрема вистава творів В. Кричевського.

ВИСТАВА МИСТЕЦТВА ДІТЕЙ.

У Києві, в салях Державного Мистецького Музею, відчинена вистава дитячих мистецьких творів. На виставу надіслано 25.000 творів, з яких виставлено у 6-ти великих салях лиш 3.000.

На виставі опрацьовують дитячий мистецький матеріял комісії мистців, що дають батькам ріжні фахові поради і т. д., а також роздають талановитим дітям матеріяли до малювання.

МИСТЕЦЬКІ ВИСТАВИ НА УКРАЇНІ.

На друге півріччя 1935 року Всеукраїнський Мистецький Музей улаштовує низку мистецьких вистав. А саме: „Мистецька українська промисловість", „Самодіяльне мистецтво" (мистецтво самоуків — селян, робітників і т. д.), та індивідуальні мистецькі вистави українських майстрів. Це останнє, це новина на Україні. До цього часу таких вистав було лиш всього одна, — Касіяна. Правдоподібно — змінилися погляди большевицької верхівки на індивідуальну творчість. Організується цікава вистава п. н. „Сучасна ґравюра українських майстрів", а з чужинних вистав буде улаштована вистава „Мистецтво Китаю і Японії".

ОСОБИСТІ ВІСТИ.

Олександер Архипенко приїхав до Голівуду, де виконає кілька творів. — Олекса Грищенко, після однорічної подорожі по Еспанії, приїхав до Льондону. — С. Гординський з дружиною (М. Чапельською) обїздить південь Франції і Італію. — Кількох мистців зі Львова виїхало на поліхромії церков.

НОВА КАРТИНА Т. Г. ШЕВЧЕНКА.

До Шевченківської картинної галерії у Харкові уральський краєвий музей передає надзвичайно цінну картину — „Портрет Савичева", що його малював Т. Г. Шевченко підчас свого перебування у засланні.

Одночасно з тим Музей передає записки-спогади Савичева, на підставі яких Т. Г. Шевченко малював портрет. У тих спогадах Савичев розповідає як Шевченко, перебуваючи у засланні, не зважаючи на заборону і жахливі життеві умови, всеж писав вірші і малював.

ПІСЛЯ ДОВГОЇ ПЕРЕРВИ.

У Харкові вийшов збірник „Образотворче мистецтво". Поява цього збірника, як подає „Червоний Шлях" (ч. 11—12 за 1934 р.) „знаменує собою нове піднесення на образотворчому фронті після історичної ухвали ЦК. ВКП(б) від 23 квітня 1932 р. та після розгрому на Україні контрреволюційного націоналізму". Збірник починається спогадами Кляри Цеткін „Ленін і мистецтво". Далі, як подає „Чер. Шл.", у статті А. Хвилі „Образотворчий фронт" — „яскраво викрито шкідницьку ролю націоналістів" — розуміється лише українських. „Покаянного" характеру є стаття А. Петрицького під таким запашним заголовком: „Художники квітучої країни". Крім того є статті Є. Холостенка („відповідальний" редактор), Б. Терновця, В. Седляра, З. Толкагова, І. Шульги, Л. Каплана, Є. Мамолата та нарешті матеріяли конкурсу на памятник Т. Шевченка. У збірнику є коло 180 репродукцій. Друкується другий том збірника з передмовою В. Затонського.

Боротьба за жнива в Совітській Україні.

„Вісті" з 16 липня пишуть у кореспонденції з Харківщини таке: „На колхозних ланах стоять густі золоті лани збіжжа. Урожай окружений тісним перстенем сторожів на конях, піонірів, які хоронять збіжжя перед ворогом. Та перстень не дуже сильний. Деінде перериває місцями його безличний ворог. В колхозі ім. Калініна купянського району Марія Селярова вкрала мішок ячменю. На ланах артілю ім. Жданова [illegible] ішинківського району куркульський „стрижій" Іван Сань обрізав мішок колосків. Злодійка Васильцева вкрала з поля колхозу „Червона Україна" дворечанського району кілька мішків колосків. В артілі „Прогрес" тростянецького району Давидова вночі обрізала кілька снопів жита [illegible] колхозного майна? Це куркулі, здеклясовані галапаси [illegible] добираються до [illegible] лі, лінюхи, злодії, [illegible] хочуть працювати. Факти з колхозів, які не [illegible] Харківщини, що в тих днях зачинає жниво, це сигнал для всіх районових організацій [illegible] збирати гарно [illegible] і колхозів.

—о—

НОВИНКИ

— **ПРИЙМАЮ ПАЦІЄНТІВ у моїм заведенні вул. Сикстуська 17 в сезоні літнім від 9—1 і від 3—6.30. В неділю і свята за попереднім зголошенням. НАСС** [illegible] 1714 1-4

— **Магазин постелі Р. Д**[illegible]**жала, Львів, Хорущини 3, поручає: коцдри, матраци по найдешевших цінах. Переробляє ковдри** [illegible] **по 5 золотих, матераци по 7 зол.** 639 96-100

— **Всі панове вдягаються** [illegible] у кравецькому сальоні Григорія Клюка, Академічна 14. 4—10

— **Футра, всілякого рода,** [illegible] найвибагливіші, поручає Юліян Глушівський, пл. Капітульна 3. I. п. Телефон 254-46. 10 8—?

— **Влаштовуючи прогульку** [illegible] **редо Брухович,** відвідайте молочарню кооперат[illegible] службовців „Маслосоюзу" **„Кома"**, де подають смачні страви, приготовані на набілі „Маслосоюзу". Бридж, товариські забави, дансінґ. 64

— **Новий історичний матеріял про Мазепу.** В архівах Києво-Печерської Лаври знайдено первопрук указу Петра I-го, виданого після злучення Мазепи з Карлом XII. [illegible] Знайдення цього документу в Лаврських архівах і лише в одному примірнику вказує на те, що очевидно черці були примушені силою видрукувати указ, спрямований проти Мазепи і по виданні кількох оказових примірників наклад знищили, залишивши в архівах лиш один примірник. Тому на думку київських учених, указ цей був досі відомий лише в московському виданні. Указ виданий безпосередньо перед полтавським боєм у Сумах.

— **Новий староста Львова урядує.** До Львова прибув дня 20. липня новий староста Каз. Простасевич і перебрав від урядуючого заст. старости Кіршнера урядування.

— **Діяльність судів праці.** В 1934 р. суди праці дістали 15.532 цивільних справ до розгляду, з цього числа 1.212 скарг внесли працедавці, 3.010 умові робітники, 11.205 фізичні робітники, 105 ученики (термінатори). Суди поладнали 15.044 справ, відклики внесли в 1.838 справах. Крім того вплинуло до судів праці 1.502 карних справ, суди поладнали 1.363 карних справ, відкликів у цих справах було 333 і [illegible] жалоб.

— **9 танців недалекого карнавалу.** В карнавалі 1935/36 р. будуть гуляти такі девять танців: румбу, сльо-фокс, фокстрот, [illegible]-степ, англійський і віденський вальчик, [illegible] пасодубль і танго. Модним танцем цього карнавалу буде румба, але в дещо зміненій формі. Так рішили диктатори танців у Ню Йорку, Льондоні і Парижі.

— **Що діється у львівській Суспільній Обезпечальні?** Агенція „Всхуд" повідомляє: В одній з львівських щоденників появилась замітка про великі зловживання у львівській Суспільній Обезпечальні. Згідно з інформаціями, які дістала агенція „Всхуд" від міродатних кол, справа виглядає так: Дирекція Суспільної Обезпечальні викрила деякі зловживання і видала відповідні рішення, щоб установити, чи не понесла матеріяльної шкоди, яка не перевищує кількадесять тисяч золотих. На основі цього рішення проти справника ведеться судове слідство, а Обезпечальня не матиме ніякої матеріяльної втрати. Незалежно від цього від кількох тижнів урядує в Обезпечальні люстраційна комісія з Варшави. У звязку з викриттям зловживань ніяких урядовців зі Суспільної Обезпечальні у Львові не припинили в урядуванні.

Італія приготована до війни.

НЮ ЙОРК, 20. 7. ПАТ. „Геральд Трібюн" помістив інтерв'ю з Мусоліні'єм у справі Абісинії. По 50 роках доброї волі і безуспішних заходів — заявив Мусоліні — Італія рішена полагоднати абісинську проблему. Італія свідома своїх цивілізаційних завдань, які має виконати в Абісинії не тільки у власнім імені, але теж в інтересі західньої цивілізації. Ці завдання Італія переведе усіми засобами, якими розпоряджає.

На питання, чи абісинська війна може викликати европейський конфлікт, Мусоліні відповів, що це африканська кольоніяльна проблема і тому не знає, чому малиб виринути якісь европейські труднощі.

Одначе без огляду на хід абісинської справи Італія не відтягнеться теж від сповнення завдань, які тяжать на ній як великій европейській державі.

Італія приготована теж до кожночасної ситуації, яка може виринути в Европі.

— **Ще одна акушерка-злочинець.** Поліція у Львові мала здавна вістки, що повитуха Каролина Генляйн з вул. Краківської масово робить недозволені операції жінкам і зокрема дівчатам. Оноді ввійшли до її мешкання агенти й застали в ньому дві дівчини, одна літ 15, друга 18, у дуже важкому стані після зігнання плоду. Обох дівчат відставили до лічниці, а Генляйнову, що призналася до своїх вчинків, арештували.

— **Лінч на Покутті.** В Коломиї почався цікавий процес: Перед судом відповідає пятьох селян з с. Княже снятинського пов. за те, що з намови солтиса того села Данилюка, мали побити відомого й дошкульного сільського злодія Ст. Софронюка дубинами, щоб провчити його, а ці виконали доручення так точно, що вбили його на смерть. Тіло Софронюка найшов опісля поліцай і справу виявили. До суду надійшла вже пізнаєць розпаян петиція від цілого села, щоб підсудних звільнити, бо це поважні й чесні громадяни, а Софронюк був пострахом села. Розправа йде далі, підсудних боронять д-р Шипайло і д-р Реш.

— **Вискочили з другого поверха перед пожежою.** У Пйотркові у четвер пополудні повстала пожежа з необережности з вогнем в помешканні робітника Йосифа Малангевича. В замкненім помешканні були дві доньки робітника 14-літня і 6-літня, і старенька теща. Дівчата вискочили вікном з 2-го поверха на вулицю і тяжко потовклися. Старушку вирятував поліцай Поп. Підчас рятункової акції тяжко попарилось двох з вогневої сторожі.

— **Хрест між серпом та молотом.** Офінор повідомляє з Парижа, що французька преса відмічає зі здивуванням появу нового релігійного тижневика „Нова Земля", на окладинці якого красується хрест, поміщений між серпом та молотом. Під хрестом земська куля, на якій Совітський Союз зазначений червоною фарбою. Вступна стаття каже, що тижневик є центральним органом „християн революціонерів" і з тексту випливає, що головним його інспіратором є епископ Шапталь, відомий своїми політичними виступами, а надто протиукраїнською політикою. Шапталь, яких походить з російсько-жидівської родини, є звісним прихильником єдиної неділимої і з цього боку має великий вплив на ціле париське духовенство. Останній виступ „християн революціонерів" зроблений очевидно в надії здобути симпатії большевиків, які певне вперше насміхаються з нездалої ініціятиви політикуючого священика.

— **Похорони жнив.** У великому колгоспі ім. Ворошилова б. Курська влаштували селяни незвичайну, як на совітські умовини, маніфестацію — похорони жнив. Кількадесять осіб з бригадиром Швиргіним — як пише „Ударник" — влаштували ці похорони так, що під звуки похоронних маршів винесли з села домовину з „небіжчиком-жнивами" й похоронили його на краю лісу. За домовиною йшли дави колгоспників. У звязку з тим до колгоспу прибула окрема комісія, що арештувала Швиргіна та 50 найголовніших учасників „похоронів", кількацять інших притягнули до відповідальности.

— **Землетрус 20 хвилин.** У Токіо відчули сильний землетрус, який обхопив острів Гондо, 310 км. на північ від Токіо. Землетрус тягнувся з коротшими перервами 20 хвилин. Сейсмографічна стація у Будапешті занотувала у пятницю 19. липня ц. р. в год. 2-ій над ранком землетрус, віддалений 1.000 км. від Будапешту.

— **Вибух 450.000 літрів газоліни.** У Брокпорт у стейті Ню Йорк дійшло до вибуху двох збірників газоліни, з яких кожний містив по 250 тисяч літрів. Хоч збірники стояли недалеко міста, вітер збільшував небезпеку пожежі для міста. До рятункової акції станули всі відділи пожежної сторожі і сторожа з м. Рочестер, віддаленого 30 км.

— **Лявіна засипала камінням залізничий шлях** Зальцбург—Інсбрук на відтинку Леоганц—Готфільцен. Тому хвилево припинено залізничу комунікацію, а поїзди міжнародного експресу спрямовують на шлях Зальцбург—Розенгайм—Куфштайн.

— **Доктори „дінгольогії".** Від 1-го липня до 15. липня ц. р. відбувалася у Ню Йорку конвенція бродяг, підчас якої давали також „наукові" лекції байдикування. Викладав голова організації, бродяга Дальтон, у сутеренах будинку „Юніверситі Гол" при 15 вулиці. Першим предметом викладів є „дінгольогія". Він пояснює, що це спосіб заходити до людей задніми дверми, як його викинуть передніми, не докучуючи мешканцям, і про змогу примістись з усім своїм домашнім господарством у вантажних возах. Є вже 5 кандидатів, що незабаром дістануть докторат дінгольогії. Інші „науки" мають ще дивачніші назви, що їх пересічний чоловік не затямить. Коли-б брати поважно те, що говорить Дальтон, то виходить, що це справді якісь збори бродяг з цілої Америки. Він каже, що бродяги мають свій цех, мають свої норми праці, а саме по 4 години денно та 6 днів у тижні, але лише пів року. Другу половину року вони на вакаціях. Зимою їдуть у полудневі стейти, хіба здеклясований остає на північ на „роботі".

— **Столітні люди на пенсії.** Тисячі людей дістає старечу пенсію в Ню Йорку. Між ними, в самій дільниці Менгеттем, є 8 столітніх дідуганів і 15 девятьдесятьлітніх, як це виказують списки відділу допомоги для стариків при бюрі призначної добродійности в муніципальним будинку. Крім них дістають старечу пенсію в Ню Йорку ще 24.000 інших. Свояки не хочуть подати адрес стариків до відома загалу, тому бюро береже їх для себе. А всетаки відомо, що між ними є один жид, що має 109 літ, один ірляндець, що має 104 літ, один німкиня, родом з Відня, що має 103 літ, один англієць зроду — 102 роки і одна муринка, колишня невільниця у Вест Вірджінії — 100 літ. Їх стареча пенсія невелика: від 12 до 36 долярів на місяць.

— **Зломання бойкоту проти Німеччини.** Приятелі III. Німеччини розпочали нову акцію проти бойкоту, що його ведуть в Америці проти Німеччини жиди від півтора року. Приятелі Нової Німеччини це організація німецьких націстів. Вони зорганізували спілку від німецькою назвою „Дойтшер Консум Фербанд", по англійськи: Джермен-Американ Бизнес Ліг, отже бізнесова німецько-американська ліга. Вона поставила собі за завдання наблизити американських консументів до німецьких продуцентів. До цієї ліги допущені лише арійці. Минулого року проводила протибойкотову акцію інша спілка, що існувала під назвою, створеною з перших букв своєї повної назви, а це ДАВА. Опісля настали непорозуміння між німецькими товариствами, з котрих не всі хотіли йти під провід націстів і націсти виступили із союзу німецьких товариств та заложили собі окрему свою централю, а з нею і нове економічне товариство.

— **Волить вязницю, ніж совітський рай.** Відомий в Америці комуністичний провідник Фред А. Біль, що організував ткацький страйк в Льоренс, Массачусетс, опісля в 1929 р. заворушення в Гастонії, Савт Кароляйна, попав у вязницю за підюджування до вбивства директора поліції в Гастонії. Його випустили за порукою і він використав цю нагоду та втік до совітської Росії, разом із 6 іншими „героями" тих подій. В Совітах діждався признання, дістався на відповідальні становища і пережив усі „добрі" сторони совітського „раю". Все те його не вдоволило і він рішився втікти із совітського раю до американської вязниці, вважаючи, що вона лекша, ніж його „рай" у Совітах. Деякі газети заповідають, що будуть друкувати його спомини з побуту в СССР.

— **Есперантисти домагаються ювилейної почтової марки.** При замкненні конвенції товариства есперантистів в готелі Ню Йоркер приняли резолюцію з домаганням до американського поштового уряду, щоб видав спеціяльні ювилейні марки в 1937 р. В 1937 р. буде пятьдесятьліття есперантського руху, який започаткував 15-го квітня 1887 р. д-р Л. Заменгоф у Варшаві. Ювилейний всесвітній конгрес есперантистів відбудеться в Італії із сподіваною у-

З дороги життя.

Брехня.

Писав колись Пшибишевський, що на початку була брехня. Можна би, травестуючи слова Шекспіра, піти далі, що брехня є вічна, брехня не може вмірати...

Напродовзі віків суть її все однакова, зміняються лиш форми. Теж мотиви і цілі брехні бувають ріжні.

Є брехня, що пливе з найчорнішого два віктемної душі, а метою її є обезцінити ближнього, подати в сумнів його вартість, понизити його, зашкодити йому, щоби тимсамим самому підрости в очах свого найближчого окружения. Тоді чужим коштом росте власна слава, хоч відомо, що „vox populi — vox Rindvich".

Та є другий рід брехні нешкідливої, невинної, що пливе зі серця (дещо з умовних недомагань), от просто для власної або чужої сатисфакції.

І нема в цьому нічого злого ані каригідного. Пригадайте собі старші, як то оповідав колись один великий діяч гуцулам, чому не вдалось йому нічого для них виєднати у цісаря Франц Йосифа І.: „Сидимо собі — говорив той передвоєнний діяч — з Францом Йосифом та пємо каву, а я все нашому Найяснішому за цю вашу Гуцулію! І вже наш Найясніший був би щось обіцям, аж тут нараз відхилилися двері й заглянув Давид Абрагамович. Я мусів попрощатися з цісарем. От і все пропало!...

Чи це не гарне і не розброююче? Адже гуцули доспівали собі в душі, що як їх оборонець буде вдруге на каві у цісаря, то чогось таки дібється для всеї Гуцулії...

І внас під цю пору є такий невинний типок, що те, що говорить, то йому зі серця пливе, а говорить все, що йому слина на язик принесе... А при цьому він не наш „всезнайко", а універсаліст, енциклопедист.

Пригадує мені того бобринецького Яшу, що про нього згадує Кропивницький у своїх Спогадах:

„Яшка був вільноопущений, не тільки грав на флейті, але й кухарював, шив черевики, красив деревяні дахи, стриг і голив усе містечко, пік бублики, кров пускав і ставляв чиновникам баньки та пявки на похмілля або після „мамаєвого побоїща"... Літом він робив морожене".

Не згадує Кропивницький, яке було його відношення до кручення... про фільми, але це мабуть тому, що тоді ще цього винаходу не знали.

Подібний і наш типок. На все цікавий, все вміє, все знає; не дурно подиктував раз при списуванні його генераліт: „skończony filozof".

Був час, коли наш львівський Яша, розповідаючи ріжні сенсації, новини й ревеляції, поклинувався на листи, писані до нього маршалком що все зачиналися: Мій Дорогий!

Таємничі людські усміхи вилікували його з цього. Перестав поклинуватись на своє приватне листування, а у випадку, коли треба було підкріпити автентичність своїх оповідань, мав готову формулу, що чув це в міністерстві, там... „де цензурують фільми, бо там усі сходяться і все знають".

Тепер він знову знає, що де в траві пищить. А знає все, бо або „казав йому Здзісьо Стронський", або „читав на власні очі у Здзіся Шта я"...

Слухаєш тих неймовірних новин, есеціональних абсурдів, безсердечної суперечности, неграмотних недорічностей, високоресорових буйд — всміхнешся і подумаєш в душі, що все те: як у цій казці, де то

Вліз на грушку, рвав петрушку,
Вірив, що зробить з неї юшку...
Не боровіть йому петрушки,
Не обірве цілої грушки!

Все те пливе з доброго серця і нема в цьому ніякої злоби... Є лиш невинна звичка, що стала другою вдачею.

А тепер вгадайте, хто це?

Хто з львівських людей не вгадає, тому даю в нагороду 10 дкг. палестинської халви...

Тиберій Горобець.

часцю 1.000 делегатів з ріжних кінців світа. Головою американського товариства есперантистів вибраний Йосиф Р. Шерер з Льос Анджельос. Він обїхав 47 країв за 11 літ з лекціями про конечність одної міжнародньої мови. Уступаючим головою американських есперантистів був Генрі В. Гецель, професор мов у Филядельфії.

— **Відкопано старинний римський театр у Греції.** Телеграма до „Ню Йорк Таймсу" з Атен сповіщає, що в Атенах на ринку („аґора") відкрито римський театр з 2-го століття по Христі. Розкопки в Атенах переводить проф. Леслі Шір з Прінстон Юніверситі. Про цей театр відомо із записок, що він згорів у третьому віці. Покищо перервали дальші розкопки тому, що панувала велика спека. Тепер розглядають коло 10.000 монет, які знайшли підчас розкопування аґори.

— **Запір.** Голоси головних лікарів при лікуванні для недуг шлунка і кишок твердять, що гірка вода „FRANCISZKA JÓZEFA" є першорядним природним засобом до перечищення.

—o—

З листів до Редакції.

Варшава, 19. VII. 1935.

Високоповажаний Пане Редакторе!

Дозвольте мені попрохати Вас оголосити у Вашому шановному часописі отсю заяву:

„Хліборобський Шлях" з дня 14. липня помістив статтю „очевидця" під наголовком: „Українська „пропаганда" в Льондоні", в якій цей анонімний дописувач твердить, що дня 24. червня на сходинах „Британського Товариства Близького і Далекого Сходу", де був визначений мій виклад, який я, на жаль, мусів відкликати, пан редактор Ляхович зачитав доповідь, яку я виготовив.

Це твердження є злобною вигадкою.

Пана редактора Ляховича не маю чести взагалі особисто знати, ніколи з ним у Льондоні не зустрічався і ніякої доповіді йому для прочитання не передавав.

Інформації „очевидця" мають глибоко-провокаційний посмак.

Проти впровадження метод царської охранки і льондонського ошуканця Мавнді Ґреґорі в українське політичне життя мушу прилюдно запротестувати.

Прийміть, Високоповажаний Пане Редакторе, вислови глибокої моєї до Вас пошани

Р. Смаль-Стоцький.

—o—

З кіна.

Кіно Паляс: „СВІТЛО У ТЬМІ".

Фільма із серії летунських та одна з кращих. На першому пляні — боротьба з людським недовірям осліплого летуна за свій винахід: „сліпий" літак, яким можна кермувати тільки при помочі апаратів, без огляду на мряку, ніч чи хмари. Фільма кінчиться перемогою сліпого летуна і його винаходу: він буквально в останніх хвилинах рятує завдяки свому „сліпому" літакові свою наречену-летунку, яка закінчуючи рекордовий лет Москва-Ню Йорк через густу мряку приготована на найгірше. Фільма цікава від початку до кінця; в ній крім дуже природньої гри героїв — Мірна Льой і Ґері Ґрант — чудові знимки акробатичних летів.

—o—

СПОРТ.

СЕНЗАЦІЙНІ ЗМАГАННЯ В ПЕРЕМИШЛІ.

В пятницю 12. п. м. відбулися в Перемишлі сензаційні змагання копаного мяча між „Емеритами" і „Ольдбоями", що закінчились перемогою „Ольдбоїв" у відношенні 7:5 (5:1). Склад обох дружин був такий: „Емерити": м-р Костюн Ю. (воротар); мец. м-р Навроцький Ст. і дир. Сенечко О. (оборона); інж. Сапопада І., Полянський П., м-р Василькевич В. (помічь); Нагайський В., м-р Лавецький А., м-р Бошко П., д-р Несторович Р., Вивалъ П. (напад). Склад „Ольд-Боїв" творили члени та б. копуни У. С. К. „Беркут": д-р Макаруха (воротар); Гусар Т. і Гук С. (оборона); Кропивницький М., Терлецький Т., Кодомиець Р. (поміч); Ганчук С., м-р Редька М., проф. Красник І., Ходань І., інж. Турко Б. (напад). Суддював п. В. Полянський.

Змагання ці дали дуже багато емоції глядачам, які просто зривали собі боки, слідячи за потягненнями одної чи другої дружини на грищі. Очевидно кращі були „ольдбої", зате „емерити" надробляли амбіцією, запалом і „швунґом". На жаль, публики було небагато, не так, як на подібних імпрезах у інших народів, особливо на заході, де всякі такі змагання дуже улюблені і стягають завжди багато добірної публики.

На всякий випадок ця спроба Перемишля заслуговує на наслідування... хочби у Львові.

—o—

Нові книжки й журнали.

Василь Кучабський: ЗНАЧІННЯ ІДЕЙ ВЯЧЕСЛАВА ЛИПИНСЬКОГО, Львів. 1935. Видавництво Дружина. Стор. 32, ф. 16°.

ОГОЛОШЕННЯ

За оголошення редакція не відповідає.

Театри.

Великий Міський Театр.
Нечинний.

Театр Ріжнородностей.
Неділя, 21. VII. год. 8. веч. „Авантюра в раю".
Понеділок, 22. VII. год. 8. веч. „Авантюра в раю".

Кіна.

АДРІЯ: „Морська потвора" і „Бастер генералом".
АПОЛЬО: „І. Ф. 1. не відзивається".
АТЛЯНТИК: „Катастрофа Челюскіна".
ВАНДА: „Секрет жінки" і „Незнайома з телефону".
ГРАЖИНА: „Не хочу знати хто ти".
КАСІНО: „Карнавалова ніч".
КОЛІСЕЙ: „Поворот Натана Бекера" і „Стара та нова Москва".
КОПЕРНИК: „Серце індіянки".
МАРУСЕНЬКА: „Біробіджан" і „Іскор".
МІРАЖ: „Імітація життя".
МУЗА: „Боготворена".
ПАКС: Нечинне.
ПАЛЯС: „Світло в темноті.
ПАН: „Коли кохання панує — смерть відпочиває" і „Були собі два гільтаї" (Льоерль і Гарді).
РАЙ: „Якого кохання бажають жінки".
СВІТ: „Похорони марш. Й. Пілсудського".
СОНЦЕ: „Зле кохана" і ревія „Гринвиська шадіє".
СТИЛЕВЕ: „Як жити", ревія Весела прогулька".
УТІХА: „Американське божевілля" і ревія.
ХИМЕРА: „Про що мріють дівчата".

Закордонне радіо.

Неділя, 21. липня 1935.

Відень (506,8) 15.40 Камеральна музика. 17.00 Полудневий концерт. **Прага** (470.2) 7.00, 11, 12.15, 18.00 Концерт. 19.15 Сальоновий квартет. **Париж** (164,8) 12.15 Популярний концерт. 16.00 Комедії. 22.50 Танкова музика. **Берлін** (356,7) 12.00 Концерт. **Кенігсвустергавзен** (157,1) 12.00 Музична всячина. 22.30 Нічна музика. **Будапешт** (550,5) 17.30 Циганська музика. 20.35 Популярний концерт. **Мілано** (231,1) 20.40 Музична казка. **Рим** (420,8) 17.30 Концерт солістів. 20.40 Симфонічний концерт.

Понеділок, 23. липня 1935.

Відень (506,8) 17.30 Концерт солістів. 22.40 Йосиф Шмідт і Ерна Зак. **Прага** (470,2) 16.30 Сальонова музика. 21.30 Бетовенівський концерт. **Париж** (1648) 12.16 Симфонічний поранок. 16.50 Спів. **Берлін** (356,7) Фортепян. 23.10 Концерт солістів. **Букарешт** (364,5) 17.00 Популярна музика. 20.15 Солісти. **Будапешт** (550,5) 17.30 Танкова музика. 18.50 Концерт оперової орхестри. **Мілано** (221,1) 20.40 Джезова музика. **Рим** (420,8) 17.20 Концерт солістів. 20.30 Княжна Годівуд — оперетка.

Львівське радіо.

Неділя, 21. липня 1935.

8.30 Ранішня авдиція. 10.00 Грамофонові плити. 11.57 Сиґнал часу. 12.03 На степах Уруґваю. 12.20 Музичний поранок. 14.00 Концерт побажань. 15.00 Хліборобська гутірка для жінок. 15.10 Легка музика. 15.22 Огляд хліборобських ринків. 15.35 Народні танці. 15.45 Смачно і здорово — гутірка для сільських жінок. 16.00 Фортепян. 16.30 Настроєві пісні. 16.45 Етимольоґія на весело. 17.00 Для літнищ і живців 18.15, 19.25, 23.05 Легка музика 18.30 Польща співає 18.45 Здовж кордонів Польщі. 19.00 Програма на черговий день. 19.10 Рекламовий концерт. 19.50 Бюро студій розмовляє зі слухачами. 20.00 Йосиф Пілсудський в 1920 р. 20.00 Концерт камеральної орхестри. 20.45 Вибрані думки зі Пілсудського. 20.50 Вечірний денник. 21.00 Концерт симфонічної орхестри. 21.30 Весела львівська хвилина. 22.00 Спортові вісти. 22.20 Маринарка грає.

Понеділок, 22. липня 1935.

6.30 Ранішня авдиція. 8.25 Практичні вказівки. 11.57 Сигнал часу. 12.03 Метеорольоґічні вісти. 12.05 Полудневий денник. 12.15 Для літнищ і живців. 13.00 Хвилина для жінок. 13.05 Грамофонові плити. 15.15 Біржа. 15.25 Експорт. 15.30 Концерт. 16.00 Авдиція для дітей. 16.15, 22.10 Мала орхестра. 16.50 Горох при дорозі — гумореска. 17.00 Арії — Олександер Беляков. 17.15 З фаєтом на перегони. 17.40 Смичковий квартет. 18.00 Перо, папір і чорнило — відчит. 18.15 Польща співає. 18.30 Моди. 18.40 Суспільна хвилина. 18.45 Спів. 19.05 Програма на черговий день. 19.15 Рекламовий концерт. 19.30 Ратунку — потапаю. 19.50 Що читати. 20.00 Шлюб з Балтиком. 20.10 Легка музика. 20.45 Вечірний денник. 20.55 Картини з життя колишньої і теперішньої Польщі. 21.00 Концерт симфонічної музики. 22. Спортові вісти.

БІРЖА.

ГРОШІ.

Долар у Львові у приватних оборотах 5.24·00—5.26·00 зол.

Нім. марка 1·75—1·80, фр. франки 34·85—35·00, шв. франки 172·50—173·00, фунти стерлінґи 26·05—26·20, австр. шілінґи 99·00—101, чеські корони 21·70—22·00, рум. леви 30·00—32·00, ліри 42·00—43·00.

Золото: Долари 9·05—9·10, Франки фр. 34·40—34·80, Дукати 82·00—82·75, Корони 36·20—36·80, Рублі 4·60—4·70. 1 гр. зол. 5·924.

Срібло: Корони австр. 0·34, Рублі 1·50, Фльорени 0·85, 1 гр. ср. 0·07—0·08.

Заставні листи.

4 1/2 проц. дол. Т. К. З. 43·00—44·00, 5 проц. дол. Б. Г. 51·00—53·00, 4 проц. Зол. Б. Г. 43·00—44·50, 4 1/2 проц. Зол. Б. Г. 46·00—48·00, 4 1/2 проц. Ком. Б. Кр. 52·00—53·00, 4 проц. Б. Г. К. 61·00—64·00, 4 1/2 проц. Б. Г. К. 62·00—65·00, 4 проц. позичка м. Львова 46·00—47·50.

Премійки.

Доларівки 52·50—54·00, Інвестиційна 106·00—108·00, Будівельна 43·00—44·50.

ЦІНИ „МАСЛОСОЮЗУ".

„Маслосоюз" повідомляє, що в дні 20. липня ц. р. кооперативам платив за: льоко Львів.

1 кг. масла дес.	2·30 зол.
1 кг. масла експорт.	2·30 „
1 л. молока	0·15 „
1 л. сметани	0·65 „
1 к. яєць	2·70—2·75 „

Пастеризоване молоко з доставою до дому у Львові 1 літра 24 сот.

Тенденція на масло звишкова, на молоко, сметану і яйця вдержана.

Маслосоюз повідомляє, що від 20. VII. ц. р. платить своїм достанцям за 1 кг. живої ваги птиці, льоко подвіря птахомисарні „М. С." у Львові, (вул. Декерта ч. 4):

Курята від 50 дкг.	за 1 кг.	0·90 зол
Мол. однор. кури I. кл.	„	0·80 „
Пантарки	„	1·30 „

Птицю приймає в скількости визначеного приділу для кожного достанця.

ОПОВІСТКИ.

За редакцію відповідає Олександер Костик.
Видає Видавнича Спілка „Діло"
З друкарні Вид. Спілки „Діло". Львів, Ринок 10.